

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa

2007

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Výročná správa

2007

Vydala:

© Národná banka Slovenska 2008

Kontakt:

Národná banka Slovenska
Imricha Karvaša 1
813 25 Bratislava

Oddelenie komunikácie
tel.: 02/5787 2141, 5787 2146
fax: 02/5787 1128

<http://www.nbs.sk>

*Všetky práva vyhradené.
Reprodukovanie na vzdelávacie
a nekomerčné účely je povolené
s uvedením zdroja.*

ISBN 978-80-8043-125-9

Obsah

Úvod	7
1 Vonkajšie ekonomické prostredie	11
1.1 Globálne trendy vývoja produkcie a cien.....	11
1.2 Hospodársky vývoj v eurozóne	12
1.3 Vývoj v krajinách V4.....	15
2 Menový vývoj.....	21
2.1 Vývoj ekonomiky.....	21
2.1.1 Vývoj cien	21
2.1.2 Hrubý domáci produkt	25
2.1.3 Trh práce	30
2.1.4 Finančné hospodárenie	32
2.2 Platobná bilancia	32
2.2.1 Bežný účet	32
2.2.2 Kapitálový a finančný účet platobnej bilancie	35
2.2.3 Devízové rezervy	37
2.2.4 Zahraničná zadlženosť SR	37
2.2.5 Nominálny a reálny efektívny výmenný kurz slovenskej koruny.....	38
2.3 Verejný sektor.....	38
2.4 Menový vývoj	38
2.4.1 Menové agregáty	38
2.4.2 Pohľadávky faktoringových spoločností, lízingových spoločností a spoločností splátkového financovania	41
2.4.3 Klientske úrokové sadzby	42
3 Operácie NBS na menové účely, devízové operácie a investičné aktivity pri správe devízových rezerv	47
3.1 Operácie menovej politiky	47
3.2 Devízové operácie	49
4 Dohľad nad finančným trhom	53
4.1 Regulácia finančného trhu na území SR.....	53
4.2 Normotvorná činnosť útvaru dohľadu.....	53
4.3 Povoľovacia činnosť útvaru dohľadu.....	57
4.4 Ochrana klienta.....	58
4.5 Dohliadacia činnosť útvaru dohľadu.....	59
4.6 Analytická činnosť útvaru dohľadu	60
4.7 Vývoj na finančnom trhu v roku 2007	61
5 Emisná činnosť a peňažný obeh	67
5.1 Emisia slovenských peňazí.....	67
5.1.1 Stav peňazí v obehu a ročná čistá emisia v SR.....	67
5.1.2 Štruktúra obeživa a čistej emisie	68

5.1.3 Priemerné hodnoty obeživa	70
5.1.4 Obeživo a niektoré makroekonomické veličiny	70
5.2 Falzifikáty peňazí zadržané na území Slovenskej republiky	71
5.2.1 Falzifikáty slovenských korún	71
5.2.2 Falzifikáty cudzích mien.....	72
6 Platobný styk	77
6.1 Právne a inštitucionálne aspekty.....	77
6.2 Platobný systém Slovenskej republiky.....	78
6.2.1 Konceptcia platobného styku v SR v súvislosti so zavedením eura	78
6.2.2 Platby realizované prostredníctvom SIPS	79
6.2.3 Platobné karty	80
6.3 Spolupráca s medzinárodnými finančnými inštitúciami v oblasti platobného styku	81
6.4 Prípravy na zavedenie eura	82
7 Štatistika.....	87
8 Zahraničné aktivity	91
8.1 Európska únia	91
8.2 Spolupráca NBS s medzinárodnými inštitúciami.....	91
8.3 Zahraničné aktivity NBS v oblasti vzdelávania	93
9 Príprava na zavedenie eura	97
9.1 Národný plán zavedenia eura a organizačné prípravy	97
9.2 Hospodárske politiky a maastrichtské kritériá pre zavedenie eura	100
10 Legislatíva.....	103
11 Inštitucionálny rozvoj.....	109
11.1 Organizácia a riadenie.....	109
11.2 Ľudské zdroje	109
11.2.1 Personálne zabezpečenie.....	109
11.2.2 Personálny vývoj	111
11.2.3 Odmeňovanie zamestnancov	112
11.2.4 Sociálne náklady	112
11.3 Vzdelávanie	112
11.3.1 Vzdelávanie zamestnancov NBS.....	113
11.3.2 Vzdelávanie zamestnancov komerčných bánk a iných finančných inštitúcií.....	114
11.3.3 Interní lektori	114
12 Komunikácia	117
13 Správa nezávislého audítora a účtovná závierka NBS k 31. 12. 2007	121
Zoznam tabuliek	153
Zoznam grafov.....	154
Skratky	156
Slovník.....	158

Úvod

Úvod

Pri zhodnotení uplynulého roka jedným slovom by bolo najvýstižnejšie charakterizovať ho prívlastkom „dynamický“. Rok 2007 bol dynamický nielen z pohľadu hospodárskeho a menového vývoja na Slovensku, ale aj z pohľadu činností uskutočňovaných vo vnútri banky. Zaznamenané zrýchlenie aktivity na takmer všetkých úrovniach súviselo často priamo, prípadne nepriamo s blížiacim sa zavedením eura.

Ekonomický rast meraný HDP v stálych cenách dosiahol ku koncu roka rekordných 10,4 %. Rozšírenie výrobných kapacít a produkčných aktivít, predovšetkým v automobilovom a elektrotechnickom priemysle, sa premietlo do rastúcej exportnej výkonnosti ekonomiky. Celková štruktúra ekonomického rastu bola vyvážená, ovplyvnená tak zahraničným, ako aj domácim dopytom. Pokračujúci silný hospodársky rast, podporovaný rastom produktivity práce, sa premietol aj do rastu miezd a zamestnanosti, poklesu počtu nezamestnaných a zlepšenia finančného hospodárenia korporácií.

V prvej polovici roka 2007 sme mohli pozorovať postupné spomaľovanie medziročnej inflácie na Slovensku. V druhom polroku sa vývoj zmenil, predovšetkým v dôsledku rastu cien potravín a energetických komodít na svetových trhoch. Ku koncu roka 2007 dosiahla inflácia meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien 2,5 %. Napriek medziročnému poklesu inflácie o 1,2 percentuálneho bodu nebol inflačný cieľ NBS stanovený na koniec roka 2007 splnený. Rozhodujúci vplyv na vývoj cenovej hladiny mali externé nákladové faktory, ktoré tvoria vopred stanovené výnimky zo splnenia inflačného cieľa.

Zmierňovanie inflačných rizík v prvom polroku 2007 umožnilo pristúpiť k uvoľňovaniu menovej politiky a zníženiu kľúčových úrokových sadzieb. V priebehu prvého polroka znížila NBS základnú úrokovú sadzbu v dvoch krokoch (spolu o 0,5 percentuálneho bodu) na úroveň 4,25 %.

Kurzová politika bola realizovaná v rámci mechanizmu ERM II. Kurz slovenskej koruny sa od vstupu do ERM II pod vplyvom rovnovážneho posunu ekonomických fundamentov postupne zhodnocoval. S účinnosťou od 19. marca 2007 bola centrálna parita koruny voči euru revalvovaná na úroveň 1 euro = 35,4424 Sk. Bezprostredne po revalvácii centrálnej parity sa slovenská koruna opäť posilňovala, tentoraz však najmä v súvislosti s očakávaniami trhov ohľadom zavedenia eura a určenia konverzného kurzu. Z tohto dôvodu NBS v marci a v apríli trikrát intervenovala formou priamych devízových intervencií proti nadmernej volatilitě výmenného kurzu slovenskej koruny.

Priaznivý hospodársky vývoj podporil splnenie maastrichtských kritérií stanovených pre zavedenie eura. Odhady vývoja na nasledujúce roky naznačujú, že kritériá boli splnené udržateľným spôsobom a Slovensko je pripravené zaviesť euro 1. januára 2009.

S blížiacim sa očakávaným termínom vstupu Slovenska do eurozóny sa počas roka 2007 na všetkých úrovniach prípravy na zavedenie eura postupne stupňovali. Dôležitým krokom bolo vypracovanie a schválenie zákona o zavedení meny euro v SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon č. 459/2007 Z. z.). Tento tzv. generálny zákon predstavuje základný právny rámec zavedenia eura na Slovensku a vytvára podmienky na plynulý a bezproblémový prechod zo slovenskej koruny na euro.

Zo správy o plnení Národného plánu zavedenia eura v SR ku koncu roka 2007 vyplýva, že najvýraznejší pokrok v plnení úloh nastal najmä v oblasti príprav informačnej kampane, príprav na predzásobenie eurovou hotovosťou a príprav organizácií verejnej správy. Pritom z pozície NBS je potešiteľné, že prvé dve oblasti patria do zodpovednosti pracovných výborov v gescii Národnej banky Slovenska.

Popri úlohách realizovaných v rámci pracovných výborov splnila NBS v roku 2007 množstvo ďalších úloh definovaných Interným plánom NBS na zavedenie eura. NBS monitorovala a kontrolovala prípravu bankových a finančných inštitúcií na zavedenie eura a v rámci toho vypracovala Analýzu dopadov zavedenia eura na slovenský finančný trh. Zavedenie eura na Slovensku ovplyvní výkon menovej politiky, správu devízových rezerv, ale aj výkazníctvo. NBS analyzovala tieto oblasti a pripravila návrhy postupu harmonizácie činností, štatistických údajov a aplikačného programového vybavenia s ECB. NBS uskutočnila odborné semináre k zavedeniu eura a zabezpečila putovné výstavy o slovenských stranách eurových mincí vo viacerých krajských mestách. Pokračovala aj vo vzdelávaní bankových a iných pracovníkov v súvislosti so zavedením eura.

Významnú legislatívnu zmenu vo finančnom sektore predstavovala transpozícia smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2004/39/ES o trhoch s finančnými nástrojmi (tzv. smernica MiFID) do právneho rámca Slovenskej republiky. Implementácia smernice MiFID v zákone č. 209/2007 Z. z. viedla k úpravám podmienok vykonávania investičných služieb, vedľajších služieb a investičných činností obchodníkov s cennými papiermi. Stanovila požiadavky na oznamovanie transakcií s finančnými nástrojmi a sprísnila organizačné pravidlá pre obchodníkov s cennými papiermi, i opatrenia na ochranu investorov.

Aj pri pohľade do budúcnosti vystupujú do popredia predovšetkým úlohy a výzvy súvisiace s prechodom zo slovenskej koruny na euro. Duálne zobrazovanie cien, prepočítanie cien, konverzia účtovníctva, vzdelávanie zamestnancov, informovanie partnerov a klientov. To je iba stručný prehľad povinností, ktoré bude musieť zabezpečiť väčšina subjektov podnikateľského sektora i verejnej správy. Národnú banku Slovenska čakajú náročné úlohy týkajúce sa prijatia spoločnej menovej politiky ECB. Niektoré kompetencie prejdú na ECB, ale aj naďalej bude väčšina z nich uskutočňovaná v spolupráci s NBS. Menová politika však už nebude reagovať na individuálny vývoj na Slovensku, ale na vývoj vo všetkých krajinách eurozóny. Výzvou pre Slovensko je preto dôsledná realizácia podporných politík, predovšetkým zvýšenie flexibility hospodárstva, aby sa aj bez pomoci vlastnej menovej politiky dokázalo vyrovnáť s prípadnými šokmi.

Máj 2008

Ivan Šramko
guvernér